

Ústav autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního
PRÁVNICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

116 40 Praha 1, nám. Curieových 7, telefon (+420) 221 005 111

Institute of Copyright, Industrial
Property Rights and Competition Law
of the Law Faculty
of Charles University

Institut für Urheberrecht,
gewerbliche Schutzrechte
und Wettbewerbsrecht
der Karls-Universität

POSUDEK KONZULTANTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

- Autor rigorózní práce:** Mgr. Jindřich KALÍŠEK
Název rigorózní práce: Současné otázky autorskoprávní a patentové ochrany software
Rozsah práce: 157 stran, z toho vlastní text 120 stran, úvodní strany 10 stran, přílohy 12 stran, resumé a seznam literatury 14 stran
Datum odevzdání práce: duben 2010
Konzultant rigorózní práce: JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.
Oponent rigorózní práce: JUDr. Irena Holcová

S tématem této rigorózní práce a jejím autorem jsem se seznámil již v rámci vedení tematicky obdobné diplomové práce v roce 2009 (Autorskoprávní ochrana počítačových programů a jejich patentovatelnost), která svou kvalitou mohla aspirovat i na práci rigorózní. Stejným tématem (resp. jeho výřezem týkajícím se patentové ochrany software) se autor zabýval v rámci fakultního kola SVOČ (studentské odborné činnosti) v roce 2009, kde se svou prací skončil v sekci autorského práva a práv průmyslových na zcela zaslouženém prvním místě. Při hodnocení rigorózní práce je proto možno částečně vyjít ze závěrů stran diplomové práce, samozřejmě při zohlednění vyšších kritérií práce rigorózní.

Téma autorskoprávní ochrany počítačových programů a jejich patentovatelnosti je nade vše pochybnost aktuálním tématem. Sluší se dodat, že stávající autorskoprávní forma ochrany je totiž pouhým kompromisem z nouze a stále stojíme před týmiž otázkami a problémy – jaká je vlastně podstata počítačového programu a jaký způsob ochrany je nejvhodnější.

Dané téma v sobě skrývá řadu úskalí. Nezbytným předpokladem je totiž znalost technické podstaty počítačových programů a komplexní znalost autorského i patentového práva se zvýšeným důrazem na komparistiku, minimálně v relaci právo ČR-systém evropského patentu-mezinárodní právo-americký systém, čítaje v to rozsáhlou judikaturu patentových úřadů. Navíc, úvahy de lege ferenda, resp. jakýkoliv hlubší pohled na věc vyžaduje i znalost pramenů víceméně mimoprávních – řeč je především o různých iniciativách vesměs z nevládního sektoru. Autor tato úskalí bezpečně zvládl a co víc, využil různorodost pramenů a rovin zkoumání ve svůj prospěch, když vytvořil rozsáhlou mnohovrstevnatou studii k problematice ochrany počítačových programů (především forem

ochrany), nutně neomezenou na ryze právníký přístup (viz např. kapitola 8 o ekonomických aspektech softwarových patentů).

Autor svou práci metodicky rozdělil do 11 základních částí, kde po úvodu pokračuje v kapitole 1 vymezením software, jeho návrhu, konstrukce a distribuce, v kapitole 2 autorskoprávní ochranou software, v kapitole 3 autorskoprávní ochranou software v ČR, v kapitole 4 ochranou software ostatními českými právními normami, aby pak v kapitolách 5 a 6 přešel k patentové problematice (patentovatelnost software a použitelnost patentů, právní úprava patentovatelnosti software ve světě, pro a proti patentování počítačových programů a dále ekonomické aspekty softwarových patentů). Práce je pak zakončena v kapitole 9 srovnáním autorskoprávní a patentové ochrany alternativních řešení a dále výstižným závěrem a názornými komentovanými přílohami.

Autor ve svém hutném pojednání k ochraně počítačových programů po podrobném rozboru všech pro a proti jednotlivých forem ochrany (i těch nově navržených) uzavírá svým základním přesvědčením o skutečně nejvhodnější formě ochrany – *sui generis* nástroje. To činí při vědomí nevhodnosti autorskoprávní ochrany a mnoha problémů patentové ochrany – tuto by preferoval pouze při splnění několika podmínek, jež jsou autorem konkrétně vymezeny (např. nové podmínky patentovatelnosti počítačového programu). Právě tyto návrhy „reformy“ patentového práva jsou minimálně z teoretického hlediska přínosnými podněty a potvrzují autorův samostatný přístup a uvažování *de lege ferenda*.

Je jistě velmi diskutabilní, zda autorem propagovaná *sui generis* ochrana není jen pouhým ideálem, který nemá reálnou šanci na konsensus a implementaci, což platí i o navržených návrzích k reformování patentového systému. Nicméně autor tyto závěry činí po kvalitním rozboru a tedy mají v jeho podání jasné zdůvodnění a argumentační přesvědčivost – a to je třeba zvláště ocenit vzhledem k požadavku vědeckého vnosu každé rigorózní práce. Rozhodně autor nesklouzává k pouhému popisu jevů a opisu myšlenek jiných autorů, jak tomu u řady prací tohoto druhu bohužel bývá.

Nelze pochybovat o náročnosti tématu na teoretické znalosti, zpracování značného množství vstupních údajů i použité metody (komparistika, analýza zahraniční literatury, historický přístup apod.). Autor bohatě cituje a prokazuje znalosti z počítačového práva *common-law*, rozhodovací praxe Evropského patentového úřadu, českého Úřadu průmyslového vlastnictví atd. Soudě podle šíře otázek, jimž se věnuje (např. alternativy ochrany *Anti Cloning Manifesto*, ekonomické aspekty software ve vazbě na empirické studie z jiných pracovišť až po reflexi elektronické kriminality v novém trestním zákoníku) autor osvědčuje soustavný zájem a rozhled v daném oboru – počítačových programech.

Z formálního hlediska je práce příkladná – viz metodika, logická stavba, přehlednost, odkazy a seznam literatury, přílohy, stylistická úroveň.

Práce má zásadní význam pro aplikační praxi; autor jednoznačně prokázal schopnost samostatné vědecké tvorby a lze tak vyjádřit přání, aby autor případně téma dále rozvíjel v rámci postgraduálního studia.

Jelikož práce přesahuje požadavky na ní kladené a více než splňuje nároky na práci rigorózní, doporučuji ji k obhajobě.

Při obhajobě v rámci státní rigorózní zkoušky by autor mohl rozebrat problematiku aktuálního vývoje komunitárního patentu.

V Praze dne 17.6.2010

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.